(?) ir 5 cm ilgio vario lydinio įvija; 30 cm į PR nuo mirusiojo galvos – geležinė ovali sagtis; 50 cm į PR nuo mirusiojo galvos – galąstuvas; 55 cm į PR nuo mirusiojo galvos – įvijinis žalvarinis žiedas.

Sprendžiant pagal įkapes, kape Nr. II–1 palaidotas vyras. Pagal tai, kad mirusysis palaidotas nedegintas, o kape rastas kovos peilis ir įmovinis kirvis, kapas datuotinas V–IX a.

Kapas Nr. II–2. Kapo duobės kontūras aplinkiniame grunte neišsiskyrė. Atsitiktinai viename kvadrate aptikta žalvarinė antkaklė su kabliuku ir kilpele, žiedinis antsmilkinis (?) ir gintaro karolis. Kapas Nr. II–2 datuotinas V–VII a.

1999 m. tyrinėjimų metu rasta medžiaga perduota į Šilutės muziejų.

Linas TAMULYNAS

Investigations of Vėžaičiai cemetery in 1999

In 1999 the area of 42 m² was investigated in Vėžaičiai cemetery (Verdainė village, Šilutė district). Two burials dating to the 5th-9th century were uncovered.

Povilas TEBELŠKIS

GILBONIŲ KAPINYNO TYRINĖJIMAI 1999 M.

Gilbonių kapinynas (AV 1997) yra Panevėžio r., Smilgių sen., Gilbonių k., 0,1 km į PV nuo kelio Sujetai–Pavinkšniai, į V–PV nuo Šuojos ir Antytupio santakos, Šuojos dešiniajame krante, ūkininkės V. Čepaitienės sodyboje.

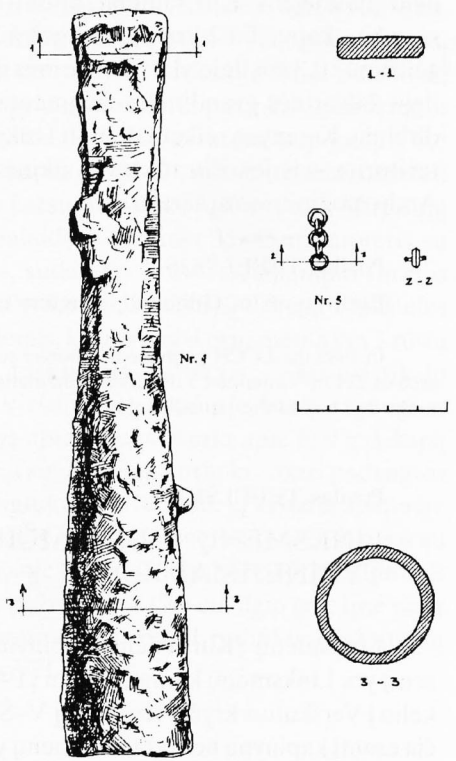
1994 m. kapinyno žvalgomuosius tyrinėjimus vykdė LII (vadovė S. Urbanavičienė). Ištirtos 3 perkasos (52 m² plotas). Kapų ir radinių nerasta.

1995 m. žvalgomuosius archeologinius tyrinėjimus šiame objekte tęsė KPC (vadovas P. Tebelškis). Tyrinėjimų metu sodybos teritorijoje buvo iškastos 6 perkasos (56 m²). Rastas apardytas griautinis kapas su menkomis įkapių liekanomis (žr. *ATL 1994 ir 1995 metais*, V., 1996, p. 134). 1992 m., nustatant Gilbonių kapinyno teritoriją, į ją buvo įtrauktas ūkininkės V. Čepaitienės sodybos ūkinis kiemas. Jame stovi 23×6 m dydžio ūkinis

pastatas (tvartas su daržine), yra rūsys, kiemo teritorijoje sandėliuojamas mėšlas, šienas, mediena. Tai labai komplikuoja šios teritorijos apsaugą, nes joje nuolat vykdoma ūkinė veikla. Panevėžio rajono Paminklotvarkos tarnyba 1998 m. kreipėsi į KPC dėl šios teritorijos ištyrimo ir išbraukimo iš kapinyno teritorijos. Dėl lėšų trūkumo 1998 m. tyrinėjimo darbai nebuvo vykdomi. Tais pačiais metais pakartotinai buvo parengta Gilbonių kapinyno archeologinių tyrinėjimų programa, kuriai pritarė MAK. Objektas buvo įtrauktas į 1999 m. KVAD tyrinėjimų programas.

Gilbonių kapinyno archeologiniai tyrinėjimai buvo vykdomi 1999 m. liepos mėn. Tyrinėjimų metu iškastos 9 perkasos – Nr. 10–18 (8-ios iš jų – ūkinio kiemo teritorijoje). Ištirtas 224 m² plotas. Tyrinėjimų metu ištirta praktiškai visa tyrinėjimams prieinama ūkinio kiemo teritorija. Ji labai suardyta įvairių žemės, statybos darbų metu. Išskyrus perkasoje Nr. 16 perkastoje žemėje, 25–34 cm gylyje, rastus pavienius žmogaus kaulus (blauzdikaulį, šonkaulius, stuburo slankstelius), jokių kitų kapinyno požymių šioje teritorijoje neužfiksuota. Galbūt čia yra buvęs kapinyno pakraštys, kur galėjo būti pavienių kapų, vėliau suardytų ūkinių darbų metu.

Perkasoje Nr. 18 (20×2 m dydžio), iškastoje į ŠR nuo ūkinio kiemo, kitapus keliuko, einančio per sodybą, 20–85 cm gylyje nuo

Pav. 25. Gilbonių kapinyno kapo Nr. 6 radiniai: peikena (vedega) ir žalvarinės grandinėlės fragmentas.
Fig. 25. Finds of burial No 6 of Gilboniai cemetery: adze and a fragment of a brass chain.

žemės paviršiaus, atidengti ir ištirti 7 suardyti arba stipriai apardyti griautiniai kapai. Rasta ir kitų palaidojimų atskirų kaulų. Kape Nr. 6 palaidotam vyrui ant šlaunikaulio buvo padėta palyginti reta įkapė – peikena (vedega). Jos ilgis 25 cm, įmovos išorinis skersmuo – 4,2 cm, vidinis – 3,3 cm, ašmenų link peikena siaurėja, ašmenų plotis – 3,1 cm. Tam pačiam kapui greičiausiai priklausė ir žalvarinės grandinėlės, sudarytos iš 5 tarpusavyje sujungtų grandelių, fragmentas (pav. 25). Vaiko kape Nr. 7 rastas geležinis 11,5 cm ilgio pjautuvėlis. Kiti radiniai, aptikti šioje perkasoje, yra atsitiktiniai, iš suardytų kapų. Tai 2 kriauniniai geležiniai peiliai (11,5 cm ir 17 cm ilgio), geležinė 10,3 cm ilgio yla, 3 žalvarinės juostinės vaikiškos apyrankės, 14 cm ilgio žalvarinės grandinėlės fragmentas. Iš viso tyrinėjimų metu rasta 12 dirbinių. Kapinyną reikėtų datuoti I tūkst. II puse – pab. Patikslinta kapinyno teritorija – iš jos išbrauktas ir ūkinis kiemas. Kapinynas bus įrašytas į Archeologinių vietų sąrašą.

Povilas TEBELŠKIS

Excavations of Gilboniai cemetery in 1999

In 1999 the LCCH excavated Gilboniai cemetery (Panevėžys district). The excavation area of 224 m^2 contained 7 disturbed inhumations. Judging from the burial items they date to the 2nd half of the 1st millennium.

Povilas TEBELŠKIS

LINKSMĖNŲ (KURMAIČIŲ) KAPINYNO TYRINĖJIMAI 1998 M.

Linksmėnų (Kurmaičių) kapinynas (IP 2533/A; Joniškio r., Kepalių sen.) yra Linksmėnų kaime, 0,2 km į P–PV nuo kelio Kepaliai–Gasčiūnai ir kelio į Verškulius kryžkelės, 70 m į V–ŠV nuo Ašvinės kairiojo kranto. Apie čia esantį kapinyną nemažai duomenų yra VAK medžiagoje. Kasdami žvyrą, tiesdami vieškelį žmonės rasdavo įvairių daiktų: ietigalių, grandelių, sagčių, smeigtukų. Įdomu pažymėti, kad kapinyne surinkti radiniai 1935 m. buvo išvežti į Londoną, tačiau Lietuvos pasiuntinybė tuos radinius, kaip neteisėtai išgabentus į užsienį, grąžino į Lietuvą.